

Informacja prasowa Centrum im. Adama Smitha

Warszawa 14 września 2015

Centrum im. Adama Smitha – Pierwszy Niezależny Instytut w Polsce – od 16 września 1989;
telefon: 22 – 828 47 07; e-mail: 1989@smith.pl

Poniższy materiał może być cytowany w części lub całości bez konieczności uzyskania dodatkowej zgody – jednak zawsze z przywołaniem źródła, tj. Centrum im. Adama Smitha i autora:
Andrzeja Kondratowicza, profesora Uniwersytetu SWPS i eksperta Centrum im. Adama Smitha -
kondratowicz@swps.edu.pl

Wolność gospodarcza na świecie pozostaje na niemal niezmienionym poziomie.

W Polsce też bez większych zmian.

Hongkong i Singapur nadal na czele rankingu - Polska 47. na 157 gospodarek sklasyfikowane przez kanadyjski Instytut Frasera

Polska uzyskała 7,29 pkt na możliwe 10, co dało jej 47. miejsce wśród 157 krajów świata sklasyfikowanych wg poziomu WOLNOŚCI GOSPODARCZEJ – mówi o tym tegoroczny (2015) Raport Wolności Gospodarczej Świata, udostępniony dziś 14 września 2015 r. polskiej publiczności przez Centrum im. Adama Smitha. Średnia dla świata wyniosła 6,86 (wobec 6,84 w roku ubiegłym).

Doroczny Raport opracowywany jest przez tzw. Sieć Wolności Gospodarczej (Economic Freedom Network) – grupę niezależnych instytutów z 90 krajów, współpracujących pod przewodnictwem Instytutu Frasera z Vancouver w Kanadzie (www.freetheworld.com – **tam pełne dane do pobrania**). Polskim członkiem Sieci jest Centrum im. Adama Smitha. Należy pamiętać, że tegoroczne wyniki są one oparte na danych za rok 2013 – bowiem dla wielu gospodarek pełen komplet danych (42 zmienne składające się na indeks) nadchodzi ze znacznym opóźnieniem. Raport koryguje też błędy w danych z lat poprzednich.

Ranking Polski

W tegorocznej edycji Raportu Wolności Gospodarczej Świata Polska uzyskała 7,29 na możliwe 10, co dało jej 47. miejsce wśród 157 sklasyfikowanych gospodarek. Wyniki Polski w poszczególnych obszarach wolności gospodarczej w **2013 r.** wyglądały następująco:

- I. Rozmiar rządu: **5,8** ..... [113. = spadek ze 103.]
- II. Państwo prawa i ochrona własności prywatnej: **6,4** ..... [42. = awans z 44.]
- III. Dobry pieniądz: **9,6** ..... [18. = spadek z 15.]
- IV. Swoboda wymiany międzynarodowej: **7,5** ..... [64. = spadek z 62.]
- V. Regulacja (rynku kredytowego, rynku pracy i działalności firm łącznie): **7,3** .... [66. = spadek z 54.]
w tym:
  - (A) rynku kredytowego 8,1 [98. = spadek z 82.]
  - (B) rynku pracy 7,7 [34. = wzrost z 38.]
  - (C) **działalności firm 6.0** [126. = spadek z 97.]

Ciekawe może być prześledzenie historycznych **zmian** wartości Indeksu Wolności Gospodarczej (IWG) Polski (dane dostępne od roku 1985). Zauważmy, że zmiany takie mierzy się przy pomocy tzw. nawiązania łańcuchowego, które daje rezultaty nieznacznie różniące się od statycznego IWG. Przy takiej metodzie wynik Polski jest nieco niższy (7,28 wobec 7,29)

rok	1985	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
IWG	3,46	3,55	5,36	6,66	6,90	6,96	6,90	7,00	7,13	7,09	7,21	7,30	7,28

Jak podkreśla prof. Uniwersytetu SWPS Andrzej Kondratowicz, ekspert Centrum im. Adama Smitha, zajmujący się tematyką wolności gospodarczej: „*W przypadku Polski, długookresowa tendencja wzrostowa jest aż nadto*

widoczna, co musi cieszyć nas wszystkich - i producentów, i konsumentów. Nawet w czasie kryzysu światowych finansów polska wolność gospodarcza nieznacznie, ale rosła. Niepokoić może jedynie jej niewielkie załamanie właśnie w ostatnim roku pomiaru (2013). Stąd pytanie – co dalej?” I dodaje: „Ów nieznaczny spadek wolności gospodarczej w 2013 był spowodowany przede wszystkim wzrostem rozmiarów rządu (obszar I), wzrostem regulacji rynku kredytowego (obszar V-B) i wzrostem regulacji działalności firm (obszar V-C). Z perspektywy tego, co już się stało w roku 2014 i 2015 i tego, co politycy zapowiadają na dalszą część roku widać, że dalszego spadku wolności gospodarczej w obszarze I (opodatkowanie banków i supermarketów, etc.) i V-A (np. regulacje kredytów frankowych) trudno będzie uniknąć. Z kolei upaństwowienie przez rząd PO prywatnych oszczędności z OFE będzie musiało się odbić na obniżeniu poziomu wolności gospodarczej w obszarze II czyli **Państwo prawa i ochronie własności prywatnej**.

Konratowicz zwraca uwagę na podobne procesy zachodzące w innych krajach: „Symptomatyczne, że znaczne obniżenie poziomu wolności gospodarczej w Stanach Zjednoczonych na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w dużej mierze spowodowane było spadkiem w podobnych obszarach, co w Polsce. Szczególnie rozrostem regulacyjnej funkcji państwa oraz nadużywaniem przez nie – czytaj: przez klasę polityczną - prawa do wywłaszczania prywatnych właścicieli. Działo się tak w związku z antyrynkowym nachyleniem administracji prezydenta Obamy oraz faktyczną lub wymagowaną potrzebą działań w sferze walki z terroryzmem i narkotykami, a przede wszystkim w dziedzinie regulacji bankowości i finansów. Rzut oka na nasze podwórko polityczne wystarczy, by obawiać się amerykańskiego scenariusza realizowanego w Polsce. I tu większych różnic między politykami PO i PIS raczej nie widać”.

Andrzej Sadowski założyciel i prezydent Centrum im. Adama Smitha powiedział, że „Raport Wolności Gospodarczej Świata obrazuje nie tylko stan wolności gospodarczej, ale pokazuje, które państwa są lepiej lub gorzej rządzone. Im lepsza jakość rządzenia, tym wyższy poziom wolności gospodarczej, który przekłada się na powszechnie dostępny dobrobyt. Nie da się go stworzyć mnożąc aparat biurokratyczny rządu jak to mam miejsce w Polsce. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby rządzący Polską przejęli strategię tworzenia społecznego dobrobytu od państw, które osiągnęły go zwiększając poziom wolności gospodarczej, bo jedynie ona jest skuteczna.”

Ranking międzynarodowy

Od wielu lat pierwszą pozycję w rankingu utrzymuje Hongkong. W tym roku uzyskał 8,97 pkt (na 10 możliwych). Tuż za nim nadal plasują się: Singapur (8,52), Nowa Zelandia (8,19) i Szwajcaria (8,16). Czołowa czwórka nie zmieniła się od dwóch lat. Pierwszą dziesiątkę dopełniają: Zjednoczone Emiraty Arabskie (8,15), Mauritius (8,08), Jordania (7,93) Irlandia (7,90) – najwyżej sklasyfikowany kraj Unii Europejskiej, Kanada (7,89) oraz *ex aequo* Wielka Brytania i Chile (7,87).

Wartości IWG i pozycje w rankingu innych znaczących gospodarek narodowych były następujące: USA – 7,73 (16.); Japonia – 7,52 (26.); Niemcy – 7,50 (29.); Francja – 7,13 (70.); Włochy – 7,12 (68.); Rosja – 6,69 (99.); Chiny – 6,44 (111.); Indie – 6,43 (114.). Warto zwrócić uwagę na recydywę Stanów Zjednoczonych, którym w ubiegłym roku udało się zatrzymać kilkuletnią zaskakującą tendencję spadkową, by w tym roku znów do niej powrócić i spaść na 16. pozycję. Do roku 2000 USA zawsze zajmowały miejsce w pierwszej trójce.

W ostatniej dziesiątce nadal dominują kraje afrykańskie – jest ich tam siedem. Jednak krajem o najniższej wolności gospodarczej od lat pozostaje Wenezuela. Niestety nie jest to jedyny przedstawiciel Ameryki Południowej w dolnej dziesiątce rankingu - do dna tabeli coraz bardziej zbliża się Argentyna, która zanotowała kolejny rok spadku (obecnie 5,20 – 151. miejsce). Jest to tym bardziej zastanawiające i niepokojące zarazem, że spadek o ok. 0,2 punktu zanotował też inny duży kraj tego kontynentu – Brazylia (6,34 - 118 miejsce). Z drugiej strony, kilka krajów tego regionu pozostaje w światowej czołówce – Chile jest 10., Kostaryka 25., Gwatemala 33., zaś kilka kolejnych - Nikaragua, Peru i Jamajka plasuje się przed Polską.

O Indeksie Wolności Gospodarczej (IWG) i tegorocznym wydaniu Raportu

IWG mierzy stopień, w jakim otoczenie instytucjonalne i polityka rządowa w poszczególnych krajach przyczynia się do zwiększenia wolności gospodarczej.

Podstawami wolności gospodarczej są: możliwość wolnego wyboru dokonywanego przez jednostki (obywateli), swoboda wymiany gospodarczej, wolność konkurencji, oraz bezpieczeństwo (pewność) prywatnej własności.

Czterdzieści dwie zmienne, z których składa się obecnie IWG, zostały podzielone na pięć obszarów: (i) rozmiar rządu; (ii) praworządność i ochrona praw własności; (iii) dostęp do dobrego pieniądza; (iv) brak ograniczeń w gospodarczej wymianie z zagranicą; oraz (v) regulacje prawne działalności przedsiębiorstw, rynku pracy i rynku kapitałowego.

Głównymi autorami są Jim Gwartney, Bob Lawson i Josh Hall – amerykańscy ekonomiści akademicy niezależni od Instytutu Frasera. Tegoroczny Raport, prócz kompletu danych za lata 1970-2013 i niezbędnych opisów metodologicznych, zawiera też ciekawą analizę empiryczną dotyczącą związków między wolnością gospodarczą, odczuwaniem kontroli nad swym losem i satysfakcją z życia.
